

SPORTENS NYE ARENAER

– feber eller forretning?

UDSTILLINGS- OG KONFERENCE-
KATALOG

SPORTENS NYE ARENAER

- feber eller forretning?

Feber – sportens nye arenaer	3
Kortlægning af multiarenaer	6
Projektoversigt	8
Konferenceprogram	26

SPORTENS NYE ARENAER

- feber eller forretning

Udstillings- og konferencekatalog,

november 2007

Grafisk tilrettelæggelse: Tegnestuen Trojka

Udstillingsdesign: Kvorning design & kommunikation

og Center for Idræt og Arkitektur, Kunstakademiets

Arkitektskole

Tryk: Frederiksberg Bogtryk

Projektoversigt udarbejdet på baggrund af tilgænge-

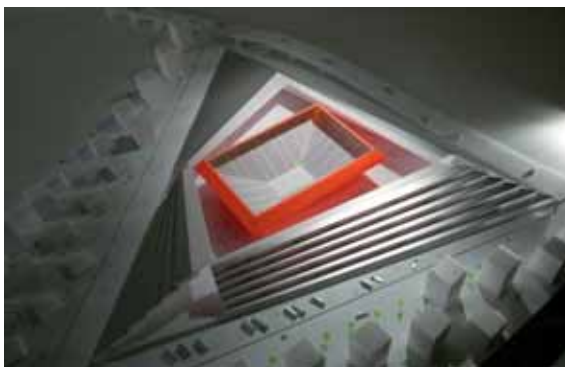
lige data med forbehold for urejagtigheder.

Digitale Ortofotos (Danmark): copyright COWI

Forsidefoto: Thorleif Robertsson

VISUALISERING: GERT WINGÅRDH

MODELFOTO: SLETH ARKITEKTER

VISUALISERING: TENGBOOM

feber

sportens nye arenaer

Af René Kural

Ph.d., lektor, arkitekt MAA. Leder af Center for Idræt og Arkitektur, Kunstakademiets Arkitektskole

Danmark og Sydsverige hærges i øjeblikket af en "feber", en "multiarenafeber". I Danmark er der siden 1999 etableret min. 7 multiarenaer med en tilskuerkapacitet på mellem 2.500-5.000 tilskuere til en styk pris á 50-140 mio. kr. Senest Odense Arena, der åbnede 6. oktober. Men temperaturen stiger for alvor, når man opdager, at der i 16 danske kommuner er mere eller mindre fremskredne planer om at etablere en arena. Der er 18 arenaer på tegnebrættet med kapacitet på mellem 2.500-35.000 tilskuere. Af disse har 9 en tilskuerkapacitet på 10.000 eller derover.

I Sydsverige er billedet nogenlunde det samme. Her opfører man i øjeblikket en arena i Hyllie ved Malmø, som vil åbne dørene for 15.000 personer i 2008. Dermed overgår den både Telenor Arena i Karlskrona og Scandinavium i Göteborg, der pt. er Sveriges største multiarena. Men også svenskerne er ramt af feberen. Alene i Sydsverige er der yderligere 7 skitseprojekter til en multiarena i spil. Og sådan som situationen er nu, vil der komme flere visionsplaner på begge sider af Sundet. Det er svært ikke at spørge: *Hvad i alverden er det, der foregår?*

Spørgsmålets relevans skal ses i lyset af, at selvom Danmark mangler en arena med en tilskuerkapacitet på over 10.000 for at kunne tiltrække store idrætsbegivenheder og verdenskendte kunstnere, så er det et faktum, at der maksimalt er plads til 1 eller 2 arenaer! Og det er Sydsverige indregnet. Studerer man endvidere anlægssummen i de prospekter, hvor tallene figurerer, er det bemærkelsesværdigt så store beløb, kommuner og investorer jonglerer med. I de 18 danske skitseprojekter er økonomien offentliggjort i 16, og her er investeringen på ca. 8,2 mia. kr. Lader man disse overslag være gældende for de resterende 2 projekter, er investeringerne på ca. 9,2 mia. kr. eller det, der omtrent svarer til en halv Øresundsbro. Hos svenskerne er budgettet offentliggjort i seks af projekterne, og her er summen mindst 1,5 mia. sek. Til alle beløb skal lægges byggeomkostninger på ca. 20-25 % samt alle de ydre omkostninger, der går til forbedringer af infrastruktur osv. Og med håbet om store private investeringer er tallene reelt væsentligt større – måske dobbelt op.

Dermed rejser sig flere relevante spørgsmål: *Hvor skal de store investeringer komme fra? I forhold til den fremtidige vision om at kunne tiltrække store events, hvor er så den overordnede planlægning, som anviser realistiske placeringer på landsplan i relation til infrastruktur, oplandets størrelse og daglig drift? Hvordan har initiativtagerne forestillet sig, at driften skal hænge sammen, når der er så relativt korte afstande mellem enkelte af arenaerne? Er de daglige aktiviteter tænkt tilstrækkeligt igennem, da det i fremtiden vil være dem, der skal sikre arenaens overlevelse?*

I det taktiske spil om de potentielle store indtjenerer giver byerne sig ikke tid til at blande kortene, men spiller meget hurtigt deres højeste trumfkort ud: Et visionært byggeri. Strategien er (næsten) identisk: "Lad os se at få bygget. Bagefter må vi så se, hvad der skal være i huset". Det er en intens kamp om at være med. For ud over troen på "big business" er det, byerne jagter, en unik bygning, der skal brande stedet som international idræts-, fritids- og kulturby. Ordene "fyrtårn" og "flagskib" går igen i prospekterne. En

anderledes arkitektur, der skaber arbejdspladser og – endnu vigtigere – styrker byens image som et visionært sted i fremdrift, der tager konkurrencen op med de største. I byernes "selv-opfindelse" er en Arena nemlig det optimale instrument, fordi den altid er ny. Den er et aktivt centrum i byen, som kan imødekomme alle ønsker om kulturtilbud: Et tredje byrum. Men de mange vidtløftige visioner må også mødes af en række kritiske kommentarer.

Med vores dataindhentning er det lykkedes at skabe et sjældent overblik, selvom det i sagens natur kun kan være midlertidigt. I analysen af projekterne ser vi, at der vitterligt er tale om forsøg på at skabe det unikke. Men vil investorerne realisere visionerne, er der en stribe "mellemsgregninger", som det giver god mening at gennemføre i relation til planlægning, arkitektur, indhold og økonomi. Man kunne starte med at definere, hvad en multiarena i det hele taget er.

HVAD ER EN MULTIARENA?

Multihal, Multiarena, Super Arena eller Superdome? Navnene er mange, men dækker grundlæggende over det samme: En kvalitativ, ekspressiv arkitektur med stor omstillingsparathed og mange forskellige servicefunktioner. Flere arrangementer – sport, kultur, messer og events – kan foregå på samme tid. Alt efter ambitionsniveauet sigter arenaen med 2.500 tilskuerpladser på at være tiltrækkende for et kendt nationalt band. 6.500 pladser giver rum for en international celebritet (f.eks. Mark Knopfler og Emmylou Harris), mens Rolling Stones og VM i håndbold ville kræve 10.000-20.000 siddepladser. Ud fra en analyse af de danske og svenske prospekter, bliver det dog klart, at en multiarena i 2007 ikke længere er en søjlefri hal med en masse parkeringspladser i periferien.

DEN OVERORDNEDE PLANLÆGNING

I det globale perspektiv kan det undre, at der med så store investeringer ikke er en strategi på landsplan for, hvor det i Danmark og Sverige giver mening at placere de største multiarenaer. Hvor de anlægges i forhold til motorveje og offentlig transport, befolkningsunderlag og andre servicetilbud er uhyre vigtigt. Især hvis de skal indgå i en langsigtet plan, hvor sigtet er at kunne "spise kirsebær" med de store nationer og professionelle arrangører over en 10-25 års periode. Det peger på, at idrætten i fremtiden skal medtænkes i kommende lands-, regions- og byplanlægninger.

På det lokale plan er en vis realisme nødvendig. Kunderne til en U2 koncert skal nok nå frem fra hele Europa. Det er til arrangementer af national interesse, at det rette befolkningsunderlag i en radius af 50-100 km bliver livsnødvendigt. Det er den afstand, amerikanerne arbejder med som "driving distance". Aftagerne i det daglige er her den reelle garant for en fornuftig driftsøkonomi. Og er det besværligt at komme frem, bliver de hjemme. Det er her, infrastrukturen bliver en væsentlig medspiller, men som ofte indtager en beskeden position i de voluminøse visioner.

EN NY UDFORDRING

Placeringen af arenaerne i nærværende projekter svinger fra bar mark i byperiferien til centrum indenfor bymurene. Byer som f.eks. Helsingborg, Århus og Holstebro har klogt investeret store summer i at få belyst, hvor den optimale lokalitet er. Alle tre byer er havnet i et identisk dilemma. Er den eksisterende, lidt yderligt beliggende idrætspark, det rigtige sted – eller snarere midt i centrum? Til at træffe den rigtige beslutning er god tilgængelighed vigtig, men ikke nok. Det er Arenaens indhold, der til sidst afgør det. Ligger vægten primært på sport, er idrætsparken det rigtige valg, ligger vægten på anden

kultur, er bymidten stedet. Verdens førende sportsarkitekturfirma, HOK i London, peger i den forbindelse på, at fremtidens arena vil få helt nye opgaver ved f.eks. at skulle være en katalysator for social og økonomisk vækst i det omgivende bylandskab.

HVOR TJENES PENGENE?

Sporten indtager en fremtrædende rolle i mange af visionerne. Det er ikke overraskende, for sport (og sundhed) er et godt brand, mange kommuner gerne vil profilere sig på. Men erkendelsen af, at sport ofte er en meget dårlig forretning fortaber sig dog lidt i optimisme og iveren for at sælge idéen. For som Rambøll Management påpeger i deres markedsanalyse for Århus Kommune, ligger afkastet primært i de "afledte effekter" dvs. i alle de service-, kultur- og oplevelsestilbud, den eksisterende by i synergi med arenaen kan mønstre. Et Europamesterskab i håndbold giver ikke nødvendigvis overskud, men det gør de overnatninger, restaurations- og museumsbesøg, det afføder.

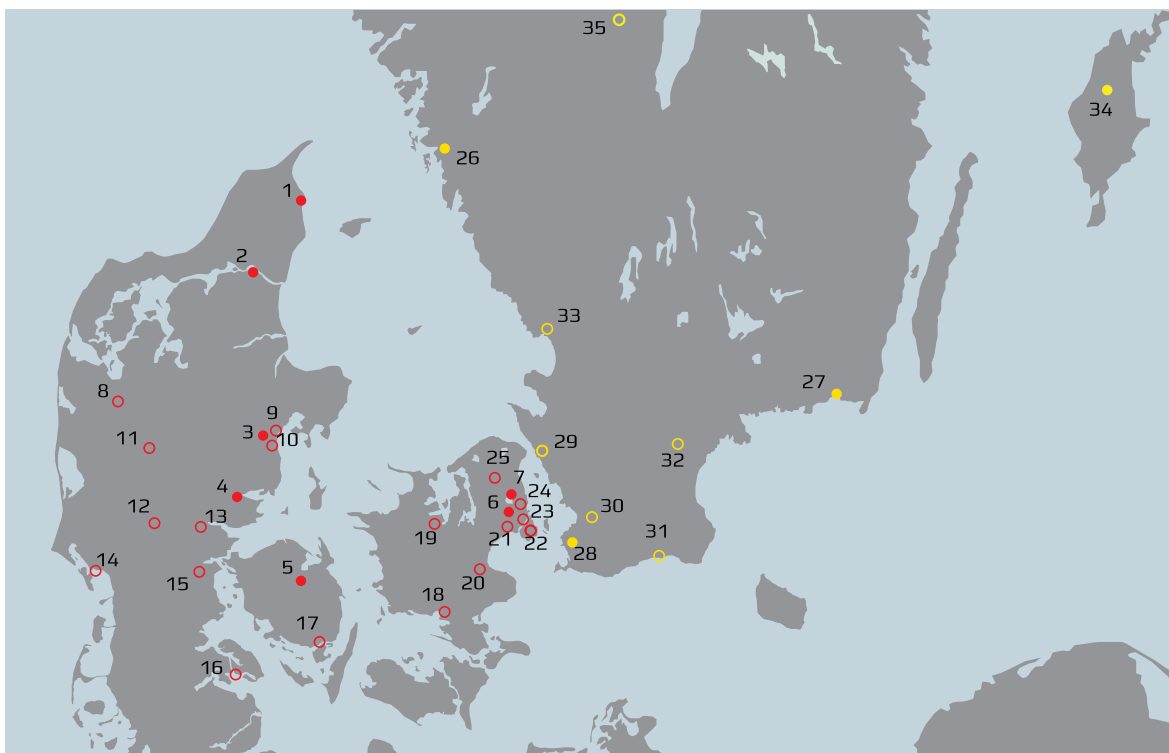
Denne erfaring følges op af en amerikansk undersøgelse fra 2006. Denne viste, at mennesker, der konsumerer oplevelser, ikke bare vælger én type men flere. Mens 43 % prioriterede både kultur, sport og populærkulturelle arrangementer, var det kun 16 %, som konsumerede sports- og populærkulturelle arrangementer alene, mens kun 2 % af publikum udelukkende gik til sportsarrangementer. Det forklarer delvist behovet for fleksibiliteten i arenaerne og væksten i tilbud, hvor publikum kan komme af med deres penge. For som det ligger i kortene vil et købestærkt og kvalitetsbevidst publikum i fremtiden efterspørge mere og mere specialiserede produkter.

Spørgsmålet er også, om initiativtagerne bag de mange arenaer kalkulerer med en for lille arrangementskalender. F.eks. har speedwaystjernen Ole Olsen i sit initiativ til en superdome i landsbyen Lilballe ved Kolding kalkuleret med en arrangementskalender, der starter med 30 årlige events. For en arena med plads op til 30.000 tilskuere vil en sund drift mindst fordr 4-5 gange så mange. Til sammenligning har f.eks. O2 World i Berlin 17.000 sæder og kalkulerer her med 150 årlige events og et besøgstal på 1 million gæster. Ydermere er antallet af kunstnere, som på verdensplan kan fylde disse arenaer, sandsynligvis kun 10-12. Til gengæld er antallet, der kan fylde arenaer med en kapacitet på 3-5.000 tilskuere, ifølge professor Geraint John, rådgiver for sportsarkitekturfirmaet HOK i London, sandsynligvis 120.

VILJEN TIL DET UNIKKE

Mens den arkitektoniske kvalitet i de mange visionsplaner svinger noget, er der til gengæld ikke tvivl om viljen til det unikke. Det skal være noget nyt. Men i jagten på "fyrtårnet" eksisterer risikoen dog for, at man ender med en tom guldkalv. Derfor vil mine konkluderende råd være, at man ikke skal forivre sig og gøre som de andre. Tænk originalt, men gør det på et velfunderet grundlag. Find ud af, hvad der kendetegner jer, og tro på det. Og læs så artiklen én gang til!

Kortlægning af multiarenaer i Danmark og Sydsverige 2007

BELIGGENHED

REALISEREDE

1. Arena Nord, Frederikshavn
2. Gigantium, Aalborg
3. NRGi Arena, Århus
4. Forum, Horsens
5. Arena, Fyn
6. Ballerup Super Arena
7. Farum Arena

8. Holstebro Sportsarena
9. Multihal Århus
10. Århus Sport Campus
11. Herning Super Arena
12. Grindsted Globen, Billund
13. Multidome, Vejle
14. Multiarena, Esbjerg
15. Kolding Superdome
16. Multiarena, Sønderborg
17. Svendborg Hallerne
18. Næstved Arena

19. Holbæk Multiarena
20. Køge Multiarena
21. HCA Arena Høje Tåstrup
22. Arena Ørestad/Cph Dome
23. Parken Arena
24. Gentofte Sportspark
25. Arena Nordsjælland, Hillerød

26. Scandinavium, Göteborg
27. Telenor Arena, Karlskrona
28. Malmö Arena

REALISEREDE

29. Arena Helsingborg
30. Lund Arena
31. Ystad Arena
32. Kristianstad Arena
33. Halmstad Arena
34. Gotland Arena
35. Nya Arena Skövde

1

ARENA NORD, FREDERIKSHAVN

	51 millioner kr.		Nybygning i eksisterende idrætsanlæg
	7.000 (4.328)		Bynært, 10 min. fra Frederikshavn centrum
	1.800-4.000 (2.500)		Friis & Moltke
	Idræts- og kulturevents, koncerter/shows, konferencer og messe/udstilling, møder og foredrag, vip-lounge, café		2005

2

GIGANTIUM, AALBORG

	170 millioner kr.		Nybygning
	11.000 (storhal på 9.000)		Udkant af byen, Aalborg Øst
	1.800-8.500		Schmidt Hammer Lassen
	Idræts- og kulturevents, koncerter/shows, konferencer og messe/udstilling, møder og foredrag, café		1999

3

NRGI ARENA, ÅRHUS

142 millioner kr.

13.000

4.800

Idræts- og kulturevents, koncerter/shows, konferencer og messe/udstilling, møder og foredrag, café, + div. funktioner v. Atletion (stadion, sportshotel, vip-lounge)

Nybygning i eksisterende idrætsanlæg (Atletion)

Bynært, Atletion

BBP Arkitekter

2001

4

FORUM, HORSENS

90 millioner kr. (kun arenadelen)

16.000

3.000-4.500

Idræts- og kulturevents, koncerter/shows, konferencer og messe/udstilling, møder og foredrag, vip-lounge, café, + aquaforum og stadion

Nybygning i eksisterende idrætsanlæg

Udkant af byen

KHR Arkitekter A/S

2004

5

ARENA FYN, ODENSE

119 millioner kr. (98 millioner kr.)

8.500 (7.000)

4.000

Idræts- og kulturevents, koncerter/shows, konferencer og messe/udstilling, møder og foredrag, vip-område, + div. funktioner v. Odense Congresscenter

Nybygning i eksisterende kongres- og kulturcenter

Udkant af byen, Odense 50

Jesper Thyge Brøgger, C&W arkitekter

2007

6

BALLERUP SUPER ARENA

110 millioner kr.

14.900

1.700-9.000 (5.000)

Idræts- og kulturevents (indendørs cykelbane), koncerter/shows, konferencer og messe/udstilling, møder og foredrag, café, + faciliteter Ballerup Idrætsby

Nybygning i eksisterende idrætsanlæg (Ballerup Idrætsby)

Udkant af byen

BBP Arkitekter

2001

7

FARUM ARENA

128 millioner kr.

10.400 (6.600)

500-3.400

Idræts- og kulturevents, koncerter og teater, konferencer, møder og foredrag, café og vip-område

Nybygning i eksisterende idrætsanlæg

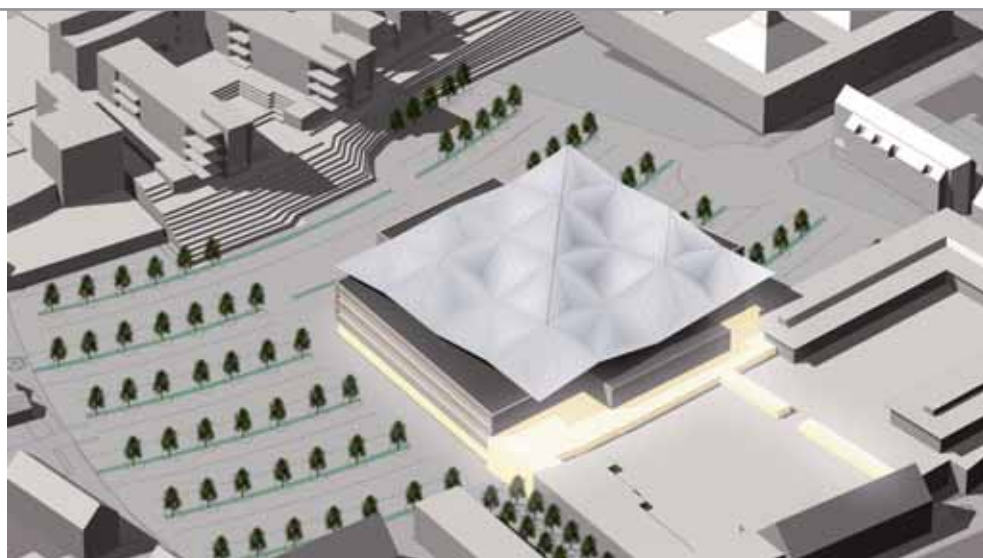
Bynært

Mangor og Nagel

2000

8

HOLSTEBRO SPORTSARENA

60 millioner kr.

8.300 (3.000)

3.000-3.500

Idræts- og kulturevents, koncerter/shows, konferencer og messe/udstilling, møder og foredrag, fitness/wellness, hotel og kontorer, butikker, restaurant

Nybygning på idrætsområde (ved badeland)

Bynært/central (Enghaven)

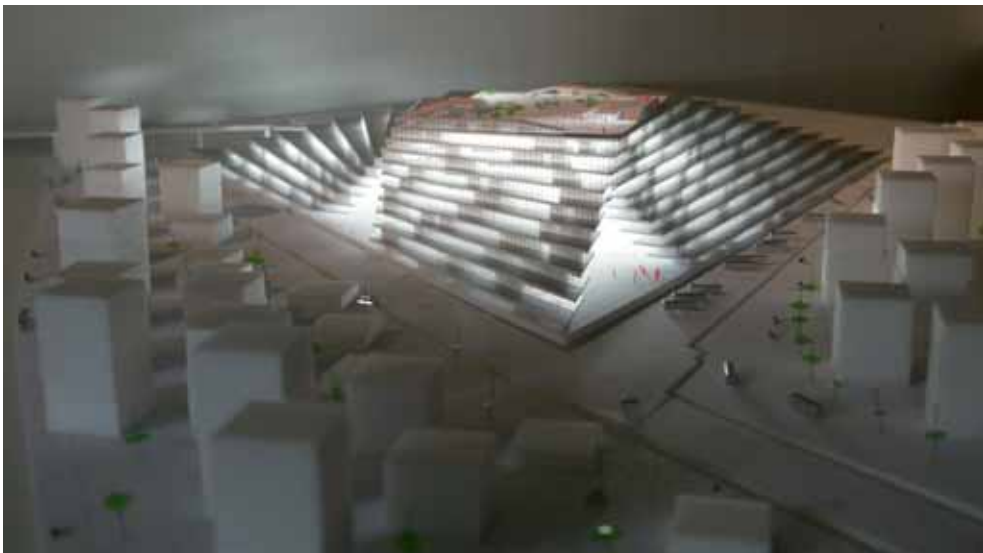

Søren Andersen Arkitekter

2009

9

MULTIHALL ÅRHUS

1,2 milliarder kr.

7.500 (samlet anlæg på 70.000)

20.000

Kultur og sport, shopping, spisesteder, kontor og hotel, offentlige byrum

Nybygning

Bynært, Godsbanearealet (Søren Frichsvej)

Forslag ved SLETH Architects, Århus

Ukendt

10

ÅRHUS SPORT CAMPUS

1.2 milliarder kr.

Ukendt

15.000-20.000

Idræt og sportstræning, events og koncerter, messe og udstillingsaktiviteter + andre funktioner v. Sport Campus anlæg

Ombygning eller nyt byggeri

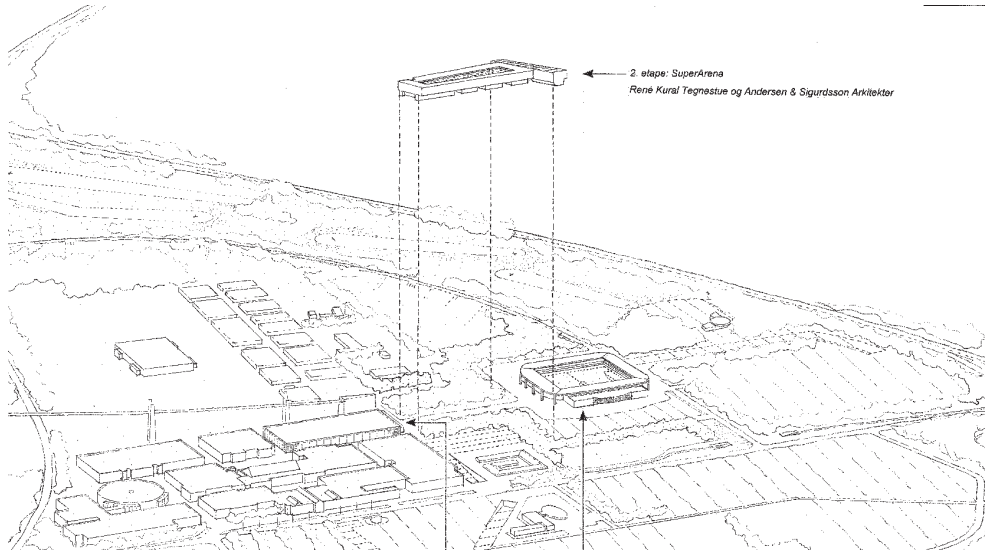
Bynært, Atletion

Oplæg ved Schmidt Hammer Lassen

Ukendt

11

HERNING SUPER ARENA

Ukendt

12.000-15.000

15.000

Idræts- og kulturevents, restaurant, konference, udstilling, messer, koncerter, vip-lounge

Nybygning ved messecenter og stadion

Udkant af byen

René Kural Tegnestue

2008-2025

12

GRINDSTED GLOBEN, BILLUND

275 millioner kr.

16.640

1.000-2.500

Idræts- og kulturevents, bibliotek, wellness, motionscenter, restaurant, café, kiosk, biograf, teater, konferencelokaler, erhverv, hotel

Nybygning i eksisterende idrætsanlæg

Byperiferi

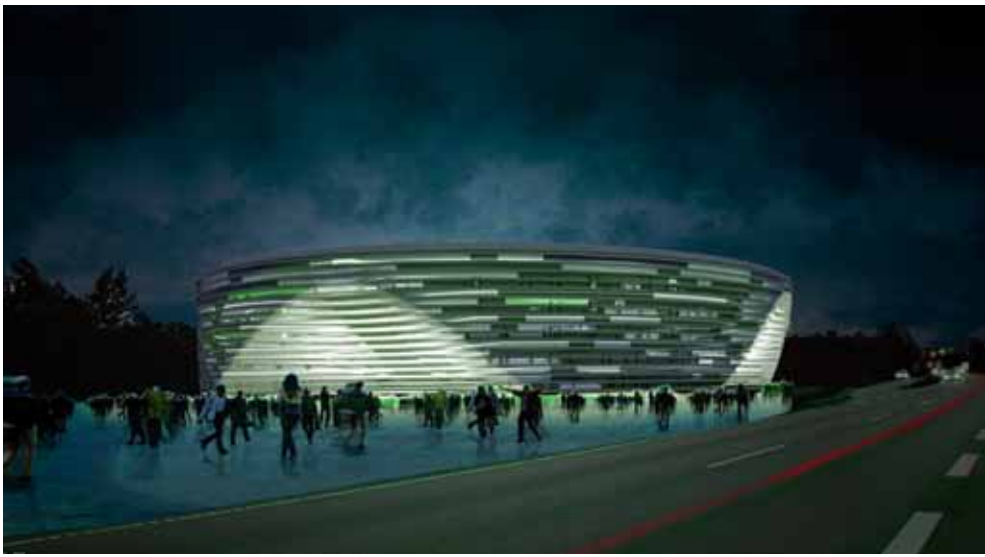

Arkitema

2010

13

MULTIDOME, VEJLE

Ukendt

6.000 - 7.000

8.000-10.000

Sportsaktiviteter og konferencer

Nybyggeri

Bynært, ved Idrættens Hus

Forslag v. COBE (helhedsplan og visualisering)

Ukendt

14

MULTIARENA, ESBJERG

90 millioner kr.

Ukendt

4.500-6.000

Sport, messe- og kulturbegivenheder

Ombygning/nyt byggeri

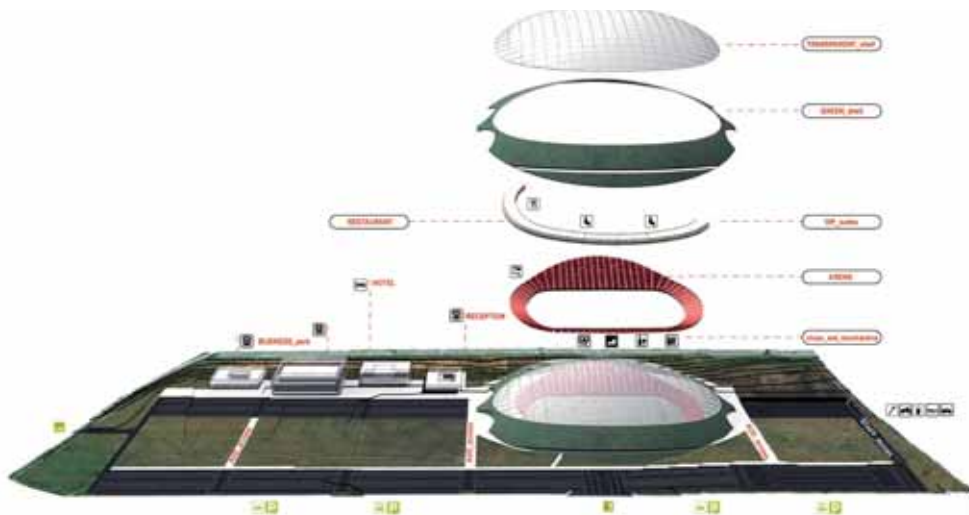
Bynært, Tønværksgrunden

Ukendt

2009

15

KOLDING SUPERDOME

400 millioner kr.

12.000 (arena alene)

4.000-35.000

Idræts- og kulturevents, koncerter, vip-rum, restauranter og barer, businesspark og hotel

Nybygning på bar mark

Udkanten af byen, Lilballe

Forslag v. C.F. Møller (2004)

Ukendt

16

MULTIARENA, SØNDERBORG

720 millioner kr.

20.000

15.000

Idræts- og kulturevents, musik, konferencer, evt. kombination med hotel, erhverv, bolig og offentlig service

Nybygning på bar mark/ erhvervsareal

Udkant af byen/bynært, Kær eller Ragebøl

Ukendt

Ukendt

17

MULTIHALL SVENDBORG HALLERNE

129 millioner kr.

12.265

3.000-4.500

Idræts- og kulturevents, shows/
musik, messe og konferencer,
møde/foredrag, café

Ombygning og nyt
byggeri

Bynært, ved ny bydel i Svend-
borg Vest

Forslag ved Praksis Arkitekter

Ukendt

18

NÆSTVED ARENA

143 millioner kr. (arenadelen)

6.500

4.000-5.000

Idræt og sport, sundhed og
kultur

Nybygning i nyt boligområde,
Stenlængegård

Udkant af byen, Stenlænge-
området

Konkurrence udskrevet

2011

19

HOLBÆK MULTIARENA

70-100 millioner kr.

Ukendt

Ukendt

Ukendt

Ukendt

Ukendt

Ukendt

Ukendt

20

KØGE MULTIARENA

140 millioner kr.

7.500 (multihal på 3.200)

3.000-4.000

Idræts- og kulturevents, koncerter, café

Nybygning i eksisterende idrætsanlæg

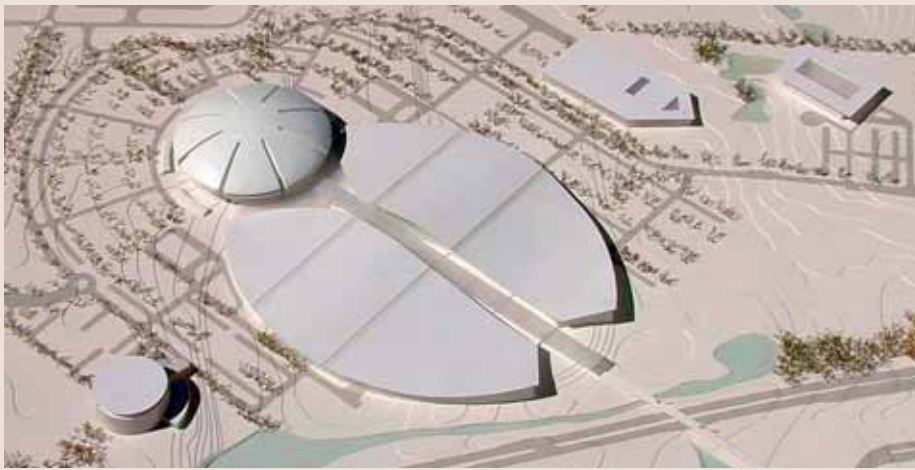
Udkant af byen, ved Ravnsborghallen

Forslag v. Friis og Moltke

Ukendt

21

HCA ARENA, HØJE TÅSTRUP

1 milliard kr.

Ukendt

15.000

Sport, restauranter, natklub, fitness, shopping, koncerter, teater, biografer, hotel

Nybygning på bar mark

Udkant af by

Forslag v. GMW Arkitekter, England, og Designgroup Architects

Ukendt

22

ARENA ØRESTAD/CPH DOME

800 millioner -1 milliard kr.

Ukendt

15.000

Sport, koncerter, events og kongresser

Nybygning i nyt bolig- og erhvervsområde, Bellacenter

Bynært, Ørestaden

Ukendt

2010

23

ARENA PARKEN

700 millioner kr. (inkl. ny tribune
Parken mm.)

Ukendt

4.500-8.000

Idræts- og kulturevents, koncerter
og større arrangementer + funk-
tioner ved Parken

Nybygning i eksisterende
idrætsanlæg

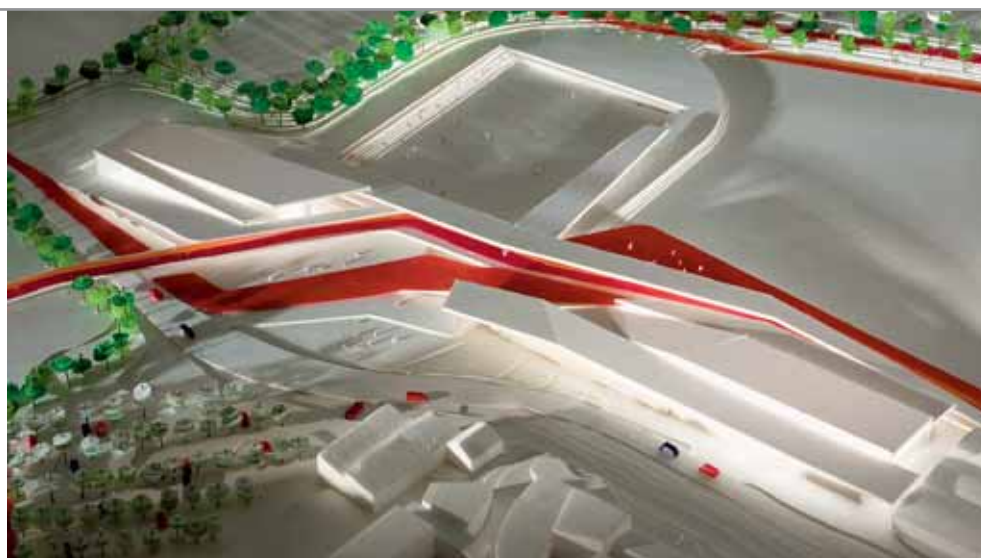
Bynært, Østerbro

Arkitektfirmaet C.F. Møller

2009/10

24

GENTOFTE SPORTSPARK

230 millioner

23.000 (center & multihal på
12.750)

4.000

Idræts- og kulturaktiviteter, vip-
lounge, restaurant, café, konference,
udstilling, fitness, sportel

Nybygning i eksisterende
idrætsanlæg

Udkant af byen

Henning Larsen Architects

Ukendt

25

ARENA NORDSJÆLLAND, HILLERØD

1 milliard kr.

Ukendt

Ukendt

Ukendt

20.000

Ukendt

Sport, koncerter/kulturevents, messe/kongres, supportaktivitet, sportsrelaterede funktioner, erhverv

2012-2015

26

SCANDINAVIUM, GÖTEBORG

Ukendt

Nybygning og ombygning

4.100 (arenagulv)

Bynært

12.000-14.000

Poul Hultberg

Idræts- og kulturevents, koncerter/shows, udstilling/messe, vip-lounge, bar og restauranter

1971, 1991, 2006

27

TELENOR ARENA, KARLSKRONA

160 millioner kr. (sek)

17.000

3.464

Sport, messe, conference, koncerter, shopping, cafeteria

Nybyggeri på bar mark

Udkant af byen, Rosenholm

Uulas Arkitektkontor AB

2005

VISUALISERING: GERT WINGÅRDH

28

MALMÖ ARENA

830 millioner kr. (sek)

3.200 (arenagulv)

1.500-15.000

Idræts- og kulturevents, vip-lounge, restauranter, caféer, barer, kiosker, conference, udstilling

Nybyggeri i nyt byområde

Bynært, Hyllie

Mats Matsson, Gert Wingårdh, Hannu Helkiö

2008

29

ARENA HELSINGBORG

360 millioner kr. (sek)

21.000

7.000

Ildræts- og kulturevents, koncert, teater, kongres, legeland, servering, vip-lounge, overnatning

Ukendt

Bynært

Ukendt

Ukendt

30

LUND ARENA

120 millioner kr. (sek)

6.700 (arena)

3.500-4.500

Sport, koncerter og kultur-events

Nybyggeri

Bynært,
Klostergården

SYDARK Arkitekter

2008

31

YSTAD ARENA

Ukendt

Ukendt

3500-4.200

Sport, koncerter og større arrangementer

Nybyggeri

Bynært, Världens ände eller Österporthallerne

Tengbom

2011

32

KRISTIANSTAD ARENA

Ukendt

12.063

4.500-5.500

Idræt, motion, kultur- og eventarrangementer

Nybyggeri i eksisterende idrætsanlæg

Bynært, Kristianstad idrætsområde Söder

Tengbom

2009/2010

33

HALMSTAD ARENA

360 millioner kr. (sek)

13.000

4.800

Idræt, messe og udstilling, kultur og underholdning

Nybyggeri og ombygning

Bynært, Sannarps Idrøttsområde

Tengbom

2009

34

GOTLAND ARENA

100 millioner kr. (sek)

10.000 (arena på 4.300)

4.500

Sport, koncerter, festivaler, konference/messer, wellness, vip-funktion

Nybyggeri

På bar mark
Gotland, Endre

Forslag ved YAJ Arkitekter og AKT, London

2011

35

NYA ARENA SKÖVDE

415 millioner kr. (sek)

Ukendt

2.500 (arena)

Sport, spa/wellness, vip-område,
hotel og kongrescenter

Nybyggeri i eksisterende
idrætsanlæg

Bynært

CHoPP Arkitekter

2009

» Hverdag eller verdensstjerner? «

Program / Sportens nye arenaer – feber eller forretning?

09.00-09.45

Registrering og morgenkaffe

09.45-10.20

Velkomst ved direktør Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

Borgmester Hans Toft, formand for Lokale- og Anlægsfonden og Elitefacilitetsudvalget fortæller om planerne for det kommende Elitefacilitetsudvalg, der med et årligt budget på 20 mio. kr. skal stimulere fremtidens byggeri af 'intelligente' idrætsanlæg til opvisning og eliteidræt i Danmark.

Direktør Lars Lundov, Sport Event Danmark Regeringen har netop lanceret en handlingsplan til 260 mio. kr. over fire år for at tiltrække flere større internationale idrætsbegivenheder til Danmark. Centralt placeret i strategien er Sport Event Danmark (tidl. Idrætsfonden Danmark). Hvordan ser Sport Event Danmark på behovet for store idrætsanlæg – og hvad kan dansk idræt 'levere' af fremtidigt indhold, hvis facilitetssituationen bliver optimal.

10.20-11.00

Byggeboom i Danmark

Analytiker Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut tegner på baggrund af en helt frisk undersøgelse et aktuelt billede af 'arenaernes Danmarkskort' – med et overblik over de massive investeringer i arenabyggerier og stadionanlæg i Danmark og et kritisk kig på det økonomiske og sportslige fundament.

Analytiker Ulrik Almlund, Idrættens Analyseinstitut tegner på baggrund af sin research til bogen 'Idrættens største arenaer' et billede over de praktiske erfaringer med brug af store opvisningsanlæg i OL-byerne Athen og Sydney samt fire store danske anlæg.

11.00-11.15

Kaffepause

11.15-13.15

Fra vision til hverdag

Direktør Ulrik Boss, Eventforce A/S

Alle kommuner drømmer om et stort centralt opvisningsanlæg. Ballerup har det allerede i form af Ballerup Super Arena. Ballerup Kommune udlicite-rede pr. 1. januar 2005 driften af arenaen til det private selskab Eventforce A/S. Hvordan forener driftsherren de kommercielle ambitioner med hverdagens udfordringer på et kommunalt ejet anlæg, der som Danmarks nationale cykelarena rummer professionel topidræt, store events, kultur og daglig foreningsidræt under samme tag?

Direktør Claus Pedersen, Arena Nord

Frederikshavn Kommune fik i 2005 med Arena Nord et moderne opvisningsanlæg, som mange andre kommuner i Danmark går rundt og drømmer om. Hvad kan fremtidige arenabyggerier i landets kommuner lære af de nordjyske erfaringer med at skabe et lokalt flagskib for både elite, kultur og breddeidræt?

Direktør Christian Duus, DGI Huse og Haller

Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger er som idrætsorganisation kritisk over for tidens omfattende offentlige investeringer i eliteevents og store opvisningsanlæg. Men samtidig har DGI selv indledt en kommerciel satsning på drift og opførelse af markante idrætsanlæg. Findes der bedre og måske endda mere økonomisk attraktive veje til at skabe lokal stolthed og et dynamisk idrætsliv end store centrale opvisningsanlæg?

Senior projektleder og økonom Annette Walter, Cowi

Cowis division for økonomi og ledelse rådgiver et stigende antal kommuner om OPP og finansieringsmodeller for store offentlige anlæg. Hvad er tendenserne inden for finansiering af store offentlige opvisningsanlæg? Hvordan kan kommunen gribe finansieringen an i samarbejde med private investorer og samtidig bevare kontrol med indholdet? Hvordan er balancen mellem idræt og andre aktiviteter i et kommercielt bæredygtigt arenaprojekt?

Efterfølgende mulighed for paneldebat og spørgsmål fra salen.

13.15-14.15

Frokost

14.15-15.30

Europas store arenaboom

Medstifter Ian Nuttall, European Venue Management Institute (EVMI)

EVMI har specialiseret sig i formidling af viden og skræddersyede kurser for operatører af store idrætsanlæg til topsport og underholdning. Hvordan optimerer man de kommercielle muligheder på et opvisningsanlæg fra projekteringsfasen til den daglige drift, og hvilke kvalifikationer bør man have for at drive et moderne opvisningsanlæg?

Arkitekt Nicholas Reynolds, HOK Sport, England

En repræsentant for verdens største sportsarkitekturfirma, HOK Sport, taler om firmaets erfaringer med brugen af store sportsfaciliteter som led i byfornyelse eller kvartersløft. HOK Sport er involveret i byggeri af store opvisningsanlæg og sportsfaciliteter over hele verden. Nicolas Reynolds vil blandt andet tale om den nye O2 Arena i London og om tendenser i moderne arenadesign.

15.30-15.45

Kaffepause

15.45-16.30

Kommerciel direktør Dan Hammer, Parken Sport & Entertainment A/S

Selskabet bag Danmarks nationalarena satser stort i disse år med planer for en ny moderne opvisningshal ved siden af Parken, ny tribune og to fleksible gigantarenaer inde i selve Parken. Hvad skal der ske i de nye rammer, og hvordan oplever Danmarks største børsnoterede sports- og underholdningsselskab de store offentlige investeringer i opvisningsanlæg og elitesport?

Centerleder René Kural, arkitekt MAA, ph.d., Center for Idræt og Arkitektur samler op på dagens tema og lægger op til den sideløbende udstilling af danske, svenske og internationale arenabyggerier. Hvad er perspektiverne ved den herskende arenafeber?

16.30-17.45

Reception og gratis adgang til Center for Idræt og Arkitekturs udstilling 'Feber- sportens nye arenaer'.

18.00-

Konferencemiddag i Det Kongelige Teaters Opera på Holmen (gåafstand) inklusive kort foredrag om et af de mest moderne operahuse i verden. Tre retters middag og mulighed for uforpligtende samvær med oplægsholdere og delegerede **(kun for forhåndstilmeldte)**.

OSAKA DOME, JAPAN

SPORTENS NYE ARENAER

– feber eller forretning?

Arrangører:

Det Kongelige Danske Kunstakademi
Kunstakademiets Arkitektskole

SPORT EVENT
DANMARK

www.faa.dk

IDRÆTTENS
ANALYSEINSTITUT

LOKALE- & ANLÆGS
FONDEN

Støttet af:

Sport Arena
Sport Öresund